

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ
Предсједнику, Ивану Брајовићу

PRIMLJENO: 28. 10. . 20 19 GOD.	
INFORMACIONI BROJ: 00-81-2/19-234	
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

На основу чл. 187 Пословника Скупштине Црне Горе, министру здравља, Кенану Храповићу постаљам следеће

ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

Да ли сте отворили пријемне пунктове за узимање узорака материјала од пацијената за медицинске микробиолошке налазе, како би се на тај начин смањиле велике гужве у Институту за јавно здравље Црне Горе?

Образложење ћу дати на самој сједници.
Одговор тражим и у писаној форми.

Подгорица, 28. октобар 2019. године

Посланица Демократског фронта
др Љиљана Ђурашковић

Crna Gora
Ministarstvo zdravlja

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	18. 12. 2019	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-234/2	
VEZA:		
EPA:	81000 Podgorica, Crna Gora	
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

Adresa: Rimski trg br.46
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 133
www.mzdravlja.gov.me

Broj: 51-654/2019-2
Podgorica, 29.10.2019. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
GENERALNI SEKRETAR
-n/r generalnog sekretara-
g-dina Aleksandra Jovićevića

Bul.Sv. Petra Cetinjskog 10
PODGORICA

Predmet: *Veza Vaš akt br. 00-61-2/19-234/1 od 28. oktobra 2019.godine (naš broj 51-654/2019-1 od 29.10.2019.god)*

Poštovani g-dine Jovićeviću,

Na osnovu člana 188 stav 2 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, poslanica dr Ljiljana Đurašković postavila je Ministarstvu zdravlja sledeće

POSLANIČKO PITANJE:

Da li ste otvorili prijemne punktove za uzimanje uzoraka materijala od pacijenata za medicinske mikrobiološke nalaze, kako bi se na taj način smanjile gužve u Institutu za javno zdravlje Crne Gore?

Uvažena poslanice Đurašković,

Na postavljeno poslaničko pitanje, na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, Ministarstvo zdravlja daje sledeći

ODGOVOR:

Mikrobiološka laboratorija Instituta za javno zdravlje Crne Gore predstavlja najopremljeniju i najrazvijeniju mikrobiološku laboratoriju u državi a možda i regionu.

To je laboratorija koja je poslednjih nekoliko godina, zahvaljujući značajnim ulaganjima sredstava prvenstveno samoga Instituta a zatim i Vlade Crne Gore, izrasla u referentnu laboratoriju SZO-a iz različitih oblasti (morbili i rubela, antimikrobna rezistencija, Nacionalni centar za grip) kao i u regionalni dijagnostički centar i centar izvrsnosti koji služi kao naučno-nastavna baza dva Univerziteta.

Navedena laboratorija je primarno projektovana kao mikrobiološka laboratorija na najvišem nivou zdravstvene zaštite za cjelu državu ali istovremeno je i jedina javnozdravstvena mikrobiološka laboratorija na primarnom i sekundarnom nivou zdravstvene zaštite za opštine Podgorica, Danilovgrad i Tuzi što je, imajući u vidu specifičnost procedura, racionalizaciju troškova kao i smanjenje utroška skupih dijagnostikuma i potrošnog materijala bio razuman potez.

Na žalost, iz mnogih razloga, a prije svega kao posljedica demografskih trendova i unutrašnjih migracija, kapaciteti odsjeka za prijem i donekle same laboratorije Instituta za javno zdravlje su prevaziđeni jer dinamika edukacije visokostručnog kadra iz oblasti mikrobiologije (potrebno pet-šest godina za školovanje jednog mikrobiologa) prosto ne može da prati konstantan porast zahtjeva za mikrobiološkom dijagnostikom niti porast broja osiguranika u navedenim opštinama. Istovremeno, laboratorija Instituta je jedina mikrobiološka laboratorija koja vrši visoko specifične dijagnostičke procedure čime je broj analiza dodatno uvećan.

Primjera radi, tokom 2018 godine mikrobiološka laboratorija Instituta sprovela je ukupno **329.313 analiza kliničkog materijala** (ne računajući analize u sklopu skrining programa raka grlića materice niti ranog otkrivanja kolorektalnog karcinoma) što je gotovo za petinu više od prethodne godine i što u suštini znači da je gotovo svaki drugi stanovnik Crne Gore makar jednom laboratorijski obrađen u Institutu za javno zdravlje Crne Gore. Pri tome, ne pominjemo uzorke i mikrobiološke analize hrane, voda, vazduha, briseva površina, predmeta opšte upotrebe... koji su takođe odrađeni u laboratoriji Instituta.

Istina je da veliki broj uzoraka i prijem materijala, kao i gužve na prijemnom odsjeku Centra za medicinsku mikrobiologiju predstavljaju situaciju koja kvari cijelu sliku mikrobiološke dijagnostike u Institutu i zaista je šteta za laboratoriju takve opremljenosti i renomea da mora da se nosi sa problemom gužvi i redova.

Iz svega navedenog i u želji da smanji opterećenje odsjeka za prijem kao i kompletne laboratorije, Ministarstvo je u saradnji sa samim Institutom u proteklom periodu započelo rješavanje problema opterećenja na prijemnom odsjeku na sistematičan način – istovremeno djelujući na više frontova počev od sprovedene analize rada laboratorije, njenih procedura, broja uzoraka obrađenih u odsjeku za prijem... Na osnovu rezultata analize unaprijedene su postojeće i uvedene nove procedure:

1. Uveden aparat za automatsko dodjeljivanje brojeva u čekaonici
2. Uspostavljen sistem prijema materijala sa prioriternim kategorijama
3. Uvedena mogućnost dostavljanja i prijema materijala iz drugih opština i ustanova – prvenstveno uzoraka krvi i seruma a nerijetko i briseva za najkontagioznije bolesti (npr. morbili, grip, SARI...) pri čemu se insistira na principu da „*putuje materijal a ne pacijent*“
4. Skraćeno vrijeme čekanja na odsjeku za prijem koje ne iznosi preko 20 minuta a za određene vrste uzorkovanja – znatno kraće
5. Skraćeno vrijeme dostavljanja gotovih rezultata koji se direktno elektronskim putem upućuju izabranom ljekaru čime je i mogućnost „gubljenja“ rezultata i ljudskog faktora - eliminisana
6. Povećan broj analiza ginekoloških briseva, koji su i dalje nažalost usko grlo laboratorije koje će biti riješeno u doglednom periodu
7. Razrađena shema unaprijeđenja rada ostalih mikrobioloških laboratorija u državi
8. Započeta izrada protokola za racionalnu mikrobiološku dijagnostiku kako bi se smanjilo upućivanje iz drugih opština i ustanova

Istovremeno su ove godine dodijeljene dvije a prethodne jedna specijalizacija iz oblasti mikrobiologije za potrebe Instituta što je dugoročno gledano jedino adekvatno ali sporo rješanje, na svu sreću započeto na vrijeme.

U interesu pacijenata, osiguravanja kvaliteta i posebno bitno – obezbijedivanja adekvatosti uzoraka a samim tim i validnosti rezultata mikrobioloških pretraga, trenutna organizacija službi je takva da se materijal za mikrobiološke analize uzorkuje u samim mikrobiološkim laboratorijama domova zdravlja odnosno Odsjeku za prijem Instituta za javno zdravlje Crne Gore. Međutim, imajući u vidu sve navedeno, a ne zaboravljajući da je uzimanje humanih bioloških materijala za potrebe mikrobioloških pretraga i analiza u mnogo čemu specifičan i zahtjevan proces koji se u više elemenata značajno razlikuje od „uobičajenog“ uzorkovanja materijala za biohemijske analize i pretrage, započeta je obuka kadra na primarnom nivou zdravstvene zaštite

za uzimanje i upućivanje uzoraka u Institut za javno zdravlje čime će se u sklopu svih pomenutih mjera u dogledno vrijeme dodatno rasteretiti prijemni odsjek-u Institutu bez ugrožavanja kvaliteta usluga i validnosti rezultata.

Još jedna strategija se istovremeno sprovodi sa svime navedenim.

Radi se o zasebnoj strategiji usmjerenoj **ka osnažavanju i unaprijeđenju kvaliteta i obima usluga ostalih javnih mikrobioloških laboratorija u državi** i sa tim u vezi Ministarstvo je Zajedno sa delegacijom Evropske komisije u Crnoj Gori započelo rad na projektu osnažavanja mikrobioloških laboratorija na primarnom nivou zdravstvene zaštite kako bi se osigurala podjednaka dostupnost mikrobioloških usluga odgovarajućeg nivoa zdravstvene zaštite najvišeg kvaliteta svim građanima Crne Gore.

Projekat je trenutno u fazi mapiranja postojećih resursa i kapaciteta na osnovu kojeg će se izraditi plan aktivnosti, detaljan spisak neophodne opreme i građevinskih radova koje je neophodno sprovesti u svakoj od mikrobioloških laboratorija u domovima zdravlja. Po kompletiranju projekta dostupnost mikrobioloških servisa će biti značajno unaprijeđenja a samim tim i smanjena potreba za upućivanjem pacijenata u Institut za javno zdravlje Crne Gore što će opet rezultirati u boljem kvalitetu usluga i smanjenju opterećenja samog Instituta.

Sve aktivnosti na projektu finansira delegacija Evropske unije kroz tzv. Performance award iz IPA fondova.

S poštovanjem,

 MINISTAR,
dr Kenan Hrapović